

prima instanță - Gh. Stratulat,  
instanța de apel - N. Budăi, A. Minciuna, I. Muruianu,

DECIZIE

23 decembrie 2015

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ  
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței,  
Judecători

Svetlana Filincova  
Maria Ghervas  
Dumitru Mardari

examinînd recursul declarat de recurentul Postica Serghei,  
în pricina civilă înaintată de Postica Serghei împotriva Întreprinderii cu Capital Străin „Prime Capital” societate cu răspundere limitată privind constatarea nulității prevederilor contractului de ipotecă, recalcularea dobînzilor și încasarea sumei,  
împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 29 septembrie 2015, prin care nu s-a dat curs cererii de apel depusă de Postica Serghei și s-a acordat termen pentru achitarea taxei de stat,

c o n s t a t ă :

La 23 februarie 2015 Postica Serghei a înaintat cererea de chemare în judecată împotriva Întreprinderii cu Capital Străin „Prime Capital” societate cu răspundere limitată în care a solicitat constatarea nulității prevederilor punctelor 3.6, și 3.7. din contractul de împrumut ipotecar nr. IMP/510/04/2008 din 04 aprilie 2008 încheiat între Postica Serghei și Întreprinderea cu Capital Străin „Prime Capital” societate cu răspundere limitată,

- recalcularea dobînzii aferente împrumutului conform contractul de împrumut ipotecar nr. IMP/510/04/2008 din 04 aprilie 2008, prin aplicarea ratei dobînzii de 7,8% anual pentru perioada 04 aprilie 2008 - 31 august 2011 și 8,8% anual pentru perioada 01 septembrie 2011-01 aprilie 2013,
- încasarea din contul Întreprinderii cu Capital Străin „Prime Capital” societate cu răspundere limitată în beneficiul lui Postica Serghei a sumei de 22998,66 dolari SUA, ceea ce constituie diferența dintre dobînda achitată real și dobînda recalculată conform p.3
- încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii s-a indicat că prin contractul de împrumut ipotecar nr. IMP/510/04/2008 din 04 aprilie 2008 a contractat de la Întreprinderea cu Capital Străin „Prime Capital” societate cu răspundere limitată un împrumut în mărime de 60 000 dolari SUA, cu termenul de rambursare pînă la 04 aprilie 2013.

Potrivit contractului de împrumut ipotecar nr. IMP/510/04/2008 din 04 aprilie 2008 au fost stabilite concomitent cu rate de împrumut și ratele dobînzii, iar prin p.3.6

s-a prevăzute că dobînda în suma de 3600 dolari SUA care necesită a fi achitată prin rate de dobînzii.

Prin p.3.7. s-a stabilit că rata dobînzii lunare reprezintă 1% din valoarea împrumutului indicată la art.3 p.3.1 din Contract, ceea ce constituie suma de 600 dolari SUA, suma plătită lunar.

Consideră reclamantul că, clauzele contractuale, raportate la legislația privind relațiile de împrumut, sunt lovite de nulitate absolută, reieșind din prevederile art. 220 Cod civil. Dobînda stabilită pentru împrumutul acordat constituie suma de 36 000 dolari SUA din suma împrumutului acordat, iar rata dobînzii efectiv achitată fiind 34 928,76 dolari SUA.

Relatează că mărimea dobînzii stabilite nu se află într-un raport rezonabil cu rata de bază a Băncii Naționale a Moldovei și este contrară legii. Dobînda aferentă contractului de împrumut primit este de 11930,10 dolari SUA, pentru întreaga perioadă, ceea ce de fapt este cu 22 998,66 dolari SUA mai puțin.

Prin hotărîrea Judecătoreiei Centru mun. Chișinău din 09 iulie 2015 acțiunea înaintată de Postica Serghei a fost respinsă ca neîntemeiată.

Nefiind de acord cu soluția primei instanței Postica Serghei la 22 iulie 2015 a declarat apel împotriva hotărîrii Judecătoreiei Centru mun. Chișinău din 09 iulie 2015, prin care a solicitat casarea, și emiterea unei noi decizii de admitere a pretențiilor înaintate. Totodată a solicitat și scutirea de la plata taxei de stat.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 29 septembrie 2015, s-a respins din lipsă de temei cererea apelantului Postica Serghei privind scutirea de la plata taxei de stat.

Nu s-a dat curs cererii de apel și s-a acordat termen pentru achitării taxei de stat în mărime de 8199 lei pînă la 04 noiembrie 2015.

S-a explicat apelantului că în cazul neînlăturării neajunsurilor, cererea de apel va fi restituită fără de examinare.

S-a numit ședința de judecată pentru 05 noiembrie 2015, ora 10<sup>00</sup>.

În ședința de judecată din 05 noiembrie 2015 apelantul Postica Serghei, a indicat că a achitat suma de 2000 lei, iar pentru restul a înaintat un demers prin care a solicitat amînarea plății taxei de stat, pentru o lună din motivul că încheierea instanței din 29 septembrie 2015, a recepționat-o abia la 30 octombrie 2015, iar taxa plății taxei de stat pentru el este o suma destul de mare.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 05 noiembrie 2015 s-a admis cererea apelantului privind prelungirea termenului de achitare a plății taxei de stat.

Nu s-a dat curs cererii de apel depusă de Postica Serghei și s-a acordat termen pentru necesitatea prezentării apelului motivat și achitarea taxei de stat în mărime de 6199 lei pînă la 02 decembrie 2015.

S-a explicat apelantului că în cazul neînlăturării neajunsurilor, cererea de apel va fi restituită fără de examinare.

La 05 noiembrie 2015 Postica Serghei a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 29 septembrie 2015, solicitînd, casarea încheierii recurate și scutirea de la plata taxei de stat.

Recurentul a reiterat că nu este de acord cu încheierea instanței de apel.

Susține că instanța de apel a dat o apreciere eronată probelor administrate, în partea motivării respingerii cererii privind scutirea de la plata taxei de stat, deoarece la dosar sunt anexate certificatul privind componența familiei, și certificatul privind neîncadrarea în cîmpul muncii a soției, iar la momentul actual din cauza situației economice din țară, situația materială din familie s-a înrăutățit.

Indică că achitarea taxei de stat cu adevărat este o povară enormă pentru apelantul și familia sa.

Consideră că prin impunerea la plata taxei de stat, care este imposibilitate să o efectueze i se îngrădește dreptul la un proces echitabil prevăzut de art.6 CEDO și garantat de art. 20 al Constituției R. Moldova.

Potrivit avizului de recepție (f.d.102) Postica Serghei, a recepționat încheierea Curții de Apel Chișinău din 29 septembrie 2015, la 30 octombrie 2015, astfel recurentul s-a conformat prevederilor legale și recursul declarat la 05 noiembrie 2015, este depus în termen.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Cod de Procedură Civilă, instanța de recurs, după de examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

S-a stabilit că prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 29 septembrie 2015, nu s-a dat curs cererii de apel depuse, cu acordarea termenului pentru achitării taxei de stat în mărime de 8199 lei, pînă la 04 noiembrie 2015.

În ședința de judecată din 05 noiembrie 2015 prin cerere reprezentantul apelantului Postica Serghei, avocatul Ion Lupașcu, a arătat că apelantul a achitat suma de 2000 lei, iar pentru restul a solicitat amînarea plății taxei de stat, invocînd lipsa mijloacelor financiare.

Instanța a admis demersul și a prelungit termenul achitării plății taxei de stat pînă la 02 decembrie 2015<sup>00</sup>.

Apelantul la depunerea apelului nemotivat a solicitat și scutirea de la plata taxei de stat, însă nu a anexat probe ce a-r demonstra situația materială precară invocată și imposibilitatea achitării taxei de stat, care ar sta la baza scutirii acestuia de la plata taxei de stat.

Indică că la materialele cauzei sunt anexate probe, care confirmă situația materială grea.

În conformitate cu art. 85 alin.(4) Cod de Procedură Civilă, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, persoana fizică sau juridică poate fi scutită de judecător (de instanța judecătorească) de plata taxei de stat sau de plata unei părți a ei.

În conformitate cu art. 365 al. (4) Code de Procedură Civilă, la cererea de apel se anexează dovada de plată a taxei de stat dacă apelul se impune cu taxă.

În conformitate cu art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

În conformitate cu art. 368 al. (1) Cod de Procedură Civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art.364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere să nu dea curs cererii, acordînd apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Din materialele cauzei urmează că Postica Serghei s-a adresat cu cerere de chemare în judecată, solicitînd nulitatea parțială a contractului ipotecar.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează, că în cazul cînd cererea de chemare în judecată conține mai

multe pretenții de sine stătătoare cu caracter patrimonial, taxa de stat se va calcula conform valorii fiecărei pretenții aparte art. 87 alin.(1) lit. k) Cod de Procedură Civilă.

Deci, instanța de apel întemeiat a concluzionat de a nu da curs cererii de apel depusă de Postica Serghei, ulterior de a-i acorda termen suplimentar pentru achitarea taxei de stat.

Colegiul conchide că scutirea de la achitarea taxei de stat se dispune în baza unor probe pertinente, însă la materialele dosarului nu există suficiente probe veridice și reale care indică nemijlocit asupra situației materiale care să reflecte situația precară la moment a solicitantului și imposibilitatea achitării taxei de stat.

La dosar este anexat certificatul privind plata salarială netă pentru anul 2014-2015 a lui Postica Serghei și Postica Liliana, însă recurentul indică că soția sa este neîncadrată în câmpul muncii.

Iar la cererea de recurs și cererea de apel, recurentul nu a prezentat careva probe suplimentare în vederea justificării imposibilității achitării integrale a taxei de stat la depunerea cererii de apel și care ar demonstra că nu deține și alte mijloace financiare, dar a indicat numai faptul că soția sa nu este încadrată în câmpul muncii datorită situației de criză din Republica Moldova, care, de altfel, este unul declarativ, or, în susținerea acestei afirmații nu au fost prezentate înscrisuri confirmative.

Prin urmare impunerea achitării plății taxei de stat, pentru examinarea apelului, nu reprezintă limitarea accesului la justiție, or lipsește proporționalitatea scopului urmărit și mărimea taxei de stat achitată.

Neprezentarea dovezii de plată a taxei de stat ori solicitarea de la scutirea acesteia, drept prevăzut la art.85 Cod de Procedură Civilă, indică direct la nerespectarea drepturilor sale procedurale, în măsura stabilită de normele de drept procedural, de aceea instanța de apel în temeiul legii a dispus obligarea apelantei de a prezenta dovada de plată a taxei de stat în termenul stabilit, or înaintând cerere de apel fără a prezenta dovada de plată a taxei de stat și cunoscând despre necesitatea prezentării acesteia, trebuia să întreprindă toate măsurile necesare, după cum sugerează jurisprudența CEDO, de a proteja drepturile sale de acces la instanță, fapt însă ignorat de aceasta.

Prin urmare instanța atestă că recurentul Postica Serghei nu a ținut cont de prevederile art. 56 alin. (3) și 61 alin. (1) Codul de procedură civilă, care indică că, părțile sînt obligate să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

Or, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează că odată cu solicitarea scutirii de la plata taxei de stat, actele ce confirmă starea materială precară invocată urmau a fi anexate la depunerea cererii.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră necesar să menționeze faptul că în situația din speță, acțiunea instanței de apel prin aceea că nu a dat curs cererii de apel, nu se încalcă dreptul reclamantului privind liberul acces la justiție, prevăzut atât de legislația internă cît și de internațională ori,

CEDO, prin practica sa constantă de nenumărate ori a precizat faptul că dreptul de acces la un tribunal nu este un drept absolut (*cauza Golder v. the United Kingdom* §-36 din 21 februarie 1975,), ci unul care poate implica anumite limitări din partea statelor contractante, în funcție de nevoile și resursele comunității și ale indivizilor (*Ashimgdane vs United Kingdom* 28 mai 1985).

Însă limitările sunt în concordanță cu art. 6 parag. 1 CEDO, decît dacă acestea urmărește un scop legitim și există un raport rezonabil de proporționalitate între mijloacele folosite și scopul urmărit. (*cauza Bellet vs France* §-31, *Garcia Manibardo vs Spain* §-44).

Astfel, la caz Colegiul reține că în situația din speță limitările instituite de legiuitor privind necesitatea achitării taxei de stat la depunerea cererii de apel corespunde cerințelor prevăzute de art. 6 parag. 1 CEDO privind dreptul de acces la un tribunal și corespunde cerințelor instituite de CEDO prin jurisprudența sa:

- cerința privind scopul legitim al limitării – este îndeplinită, avînd în vedere că întindere acestor taxe este stabilită sub forma unui procent din valoarea aflată în litigiu și fiind instituit un plafon maxim de care nu poate trece mărimea taxei de stat chiar dacă valoarea acțiunii este mai mare, iar CtEDO a confirmat că aceste taxe privesc buna administrare a justiției și vizează atît descurajarea justițiabililor în formularea unor cereri, abuzive cît și asigurarea de fonduri pentru funcționarea justiției. (*cauza Weissman și alții împotriva României* §-35, *Tolstoy Miloslavsky v. the United Kingdom* §-61 )

- raportul rezonabil de proporționalitate între mijloacele folosite și scopul urmărit, pentru a stabili dacă este respectat acest raport rezonabil între impunerea plății taxei de stat la depunerea cererii de chemare în judecată și scopul legitim urmărit privind buna administrare a justiției, descurajarea justițiabililor în formularea unor cereri, abuzive cît și asigurarea de fonduri pentru funcționarea justiției urmează să cercetăm următorii factori și anume - cuantumul sumei ce trebuie plătit de reclamant raportat la veniturile sale.

Prin urmare, instanța de apel întemeiat a concluzionat că cererea de apel nu corespunde exigențelor prevăzute de art. art. 364 și 365 Cod de Procedură Civilă, acordîndu-i apelantului termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Din considerentele menționate și avînd în vedere faptul că, încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, iar argumentele invocate de către recurent sunt neîntemeiate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 29 septembrie 2015.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Cod de Procedură Civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de către Postica Serghei.

Se menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 29 septembrie 2015, prin care nu s-a dat curs cererii de apel depusă de Postica Serghei.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președinte ședinței,

Svetlana Filincova

Judecători

Maria Ghervas

Dumitru Mardari